

Hizmet Bedeli, Erken Ödeme İndirimi Ciro Primi Gibi Ödemelerin Muhasebeleştirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU (*)
Özelge no	97338759-105-2
Tarih	02.01.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

SAMSUN VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri grup Müdürlüğü

02.01.2017

Sayı : 97338759-105-2

Konu : Hizmet Bedeli, Erken Ödeme İndirimi

Ciro Primi Gibi Ödemelerin

Muhasebeleştirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; Vergi Dairesi'nin T.C. Kimlik Numaralı mükellefi olarak eczacılık faaliyetinde bulunduğunuz, ilaç vb. emtiayı satın almış olduğunuz ecza depolarına hizmet bedeli, erken ödeme iskontosu, ciro primi gibi faturalar, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına da bedeli Bakanlıkça belirlenen reçete başına hizmet bedeli faturaları düzenlediğiniz belirtilerek, düzenlenen bu faturalara ait tutarların hangi muhasebe hesabına kaydedilmesi gerektiği hususunda görüş talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 nci maddesinde;

"Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır". denilmiş olup; aynı Kanunun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; "Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

1. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.
2. Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur."

hükmü yer almıştır.

Ticari kazancın tespitinde "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" olmak üzere iki temel ilke geçerlidir. Tahakkuk ilkesinde, gelir veya giderin miktar veya mahiyet itibariyle kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin eksiksiz tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Ticari kazancın elde edilmesi tahakkuk esasına bağlanmış olduğundan, bir gelir unsurunun özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibariyle kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Dönemsellik ilkesi ise bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanmasıdır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, hizmet bedeli, erken ödeme iskontosu, ciro primi ve eczane hizmet bedeline ilişkin faturaların düzenlendiği tarih itibariyle gelir tahakkuk etmiş olduğundan, düzenlenen fatura tutarlarının ilgili dönem ticari kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, tek düzen muhasebe sisteminin uygulanmasına yönelik 26.12.1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği yayımlanmıştır.

Söz konusu Tebliğde;

"60-Brüt Satışlar" hesap grubunun, işletmenin esas faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsadığı, satılan mal ve hizmetler ile ilgili sübvansiyonların, satış tarihindeki vade farklarının, ihracatla ilgili dönem içinde ortaya çıkan kur farklarının, vergi iadeleri brüt satışlarının bu hesap grubunda takip edildiği,

"602- Diğer Gelirler" hesabında, işletmenin korunması, ihracatı teşvik ya da hükümet politikasına uyma zorunluluğu karşısında oluşan işletmenin faaliyet hasılatındaki düşüklüğü veya faaliyet zararını gidermek için sermaye katkısı niteliğinde olmayan mali yardımların (sübvansiyonlar), devletin bazı malları vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerden istisna etmesi yoluyla yaptığı yardımların (vergi iadeleri) ve satış tarihindeki vade farklarının, ihracatla ilgili fiyat istikrar destekleme primi vb.. hasılat kalemlerinin izlendiği,

"64- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar" hesap grubunda, işletmenin esas faaliyeti dışındaki iştiraklerden ve bağlı ortaklardan elde edilen temettü geliri ile faiz ve diğer temettü gelirleri, temettü

faizleri, kambiyo karları, kira gelirleri, menkul kıymet satış karları gibi diğer faaliyetlerden elde edilen olağan gelir ve karların takip edildiği

ifade edilmiştir.

Buna göre, ilaç vb. emtiayı satın almış olduğunuz ecza depolarına hizmet bedeli, erken ödeme iskontosu, ciro primi ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bedeli Bakanlıkça belirlenen reçete başına hizmet bedeli fatura tutarlarının "602- Diğer Gelirler" hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 12.09.2026